

Reactie ONL voor Ondernemers op de Internetconsultatie Coronabelastingsschulden

9 mei 2022

ONL voor Ondernemers komt op voor de belangen van Nederlandse ondernemers en heeft als doel om het brede ondernemersklimaat te verbeteren. ONL is dé onafhankelijke ondernemersorganisatie en vormt de stem van de ondernemer uit het Midden- en Kleinbedrijf (MKB). Dit betekent dat ONL actie onderneemt en aanbevelingen doet op basis van directe en continue inbreng van ondernemers uit het hele land. Ondernemers bepalen de agenda en ONL zorgt ervoor dat de stem van de ondernemers gehoord wordt. Een deel van de gestelde vragen in de voorliggende internetconsultatie passen niet bij ONL als vertegenwoordiger van het brede MKB. Om die reden maken wij van de gelegenheid gebruik om een meer integraal stuk te delen omtrent de aanpak coronabelastingsschuld.

Ondernemers zijn blij dat de coronalockdowns en de andere coronamaatregelen achter de rug zijn. De financiële ondersteuning van het kabinet was hardnodig om veel bedrijven de crisis door te loodsen. Een van de overheidsmaatregelen die ondernemers echt heeft geholpen was uitstel van belasting tot 31 maart 2022. Ondernemers met een opgebouwde belastingsschuld moeten uiterlijk op 1 oktober 2022 starten met het terugbetalen hiervan. De terugbetalingstermijn van maximaal 60 maanden is voor een deel van Ondernemend Nederland geen probleem. Het gaat dan om ondernemers die geen of een relatief behapbare schuld hebben opgebouwd tijdens de coronaperiode. Ook zijn er ondernemers die weliswaar een schuld opgebouwd bij de Belastingdienst, maar inmiddels ook weer genoeg winst weten te maken en zodoende hun schulden kunnen aflossen.

ONL vraagt aandacht voor de grote groep ondernemers met een problematische belastingsschuld. Voor deze groep kan de opgebouwde belastingsschuld en de nu geldende voorwaarden tot terugbetaling echt een knelpunt vormen voor de toekomst van het bedrijf. Voor ongeveer 7,5% van alle vennootschappen in Nederland geldt dat zij 60 maanden lang meer dan helft van de bruto maandwinst van vóór corona moeten aflossen om de coronabelastingsschuld te voldoen¹. De DNB ziet dat deze ondernemers een hoog risico hebben op aflossingsproblemen². Je bent dan technisch failliet, omdat schulden niet tot nauwelijks meer zijn af te lossen en het ontbreekt aan ruimte om te investeren. Het gaat omgerekend om duizenden ondernemers. De solvabiliteitspositie is al enorm slecht doordat ondernemers genoodzaakt waren het eigen vermogen in te zetten om de crisis door te komen. De reactie van dit kabinet dat deze ondernemers zichzelf de vraag moeten stellen of ze wel of niet moeten doorgaan met het bedrijf vindt ONL te kortzichtig. Het gaat veelal om bedrijven die zwaar zijn getroffen door de coronacrisis, maar onder aan de streep wél toekomstbestendig zijn. De impact op de individuele ondernemer van deze kabinetsreactie is gigantisch. ONL spreekt hierover met ondernemers uit de evenementensector, horeca, retail, kermisbranche en horecagroothandels. Stuk voor stuk gezonde bedrijven met een flinke schuld. ONL vraagt om een dienstbare en behulpzame overheid. Een overheid die de ten tijde van corona opgebouwde band met ondernemers voortzet.

Richting een structuur in het terugbetalen van de belastingsschuld door ondernemers pleit ONL voor maatwerk en spant ONL zich in voor een werkbare oplossing voor ondernemers die nog

¹ Brief Minister van Economische Zaken & Klimaat, Langetermijnvisie coronasteun, pagina 14, 1 april 2022 (Kamerstuk 35420-485).

² Analyse DNB van 29 maart 2022 'de invloed van het corona steun- en herstellepakket op het Nederlandse bedrijfsleven'

jarenlang schulden moeten aflossen. ONL is nadrukkelijk geen voorstander van generieke kwijtschelding van belastingschulden, dit is niet rechtvaardig tegen de ondernemers die wel aan hun belastingen hebben voldaan, maar nu een hele slechte solvabiliteitspositie hebben. ONL pleit voor een passend plan voor ondernemers die met problematische schulden kampen. Zo zijn er in de markt IT-systemen die eenvoudig in een dashboard kunnen weergegeven bij welke voorwaarden een ondernemer kan voldoen aan de totale belastingschuld. Dit kan leiden tot een langere terugbetalingstermijn dan de nu bepaalde 5 jaar, maar leidt ertoe dat een ondernemer niet failliet gaat en de overheid door het faillissement geen uitstaande belastingen misloopt. Het gaat om in de kern levensvatbare bedrijven die door onder meer personeelstekorten, inflatie, de stijgende energiekosten of de oorlog in Oekraïne en het daarmee gepaarde gebrek aan middelen/leveringen niet in staat zijn de belastingschuld binnen 5 jaar terug te betalen. Door deze, voor sommige ondernemers, korte termijn tot terugbetaling ontbreekt de ruimte om te investeren in bijvoorbeeld transitie als duurzaamheid en digitalisering. De tweedeling tussen ondernemers wordt op deze manier alleen maar groter. Mede op aandringen van ONL verzoekt een aangenomen motie van de VVD en de SGP de regering om diverse scenario's te maken om ondernemingen de mogelijkheid te bieden hun terugbetalingstermijn te verlengen naar (fors) langer dan de huidige vijf jaar. ONL is hierover in gesprek met het ministerie van Financiën. Het is belangrijk dat er snel uitvoering kan worden gegeven aan deze motie.

Tegelijkertijd is ONL ook realistisch. Sommige ondernemingen zijn simpelweg niet meer toekomstbestendig. Het businessmodel is niet meer winstgevend door coronaontwikkelingen of de schulden en financiële problemen zijn dusdanig hoog opgelopen dat doorgaan onverstandig is. ONL herkent de bevindingen uit het zeer recente onderzoek van de KvK; honderdduizenden ondernemers zitten in de financiële problemen, en een grote toename van faillissementen ligt ons in het verschiet³. Deze ontwikkeling is zeer zorgelijk. Juist voor deze ondernemers is het belangrijk om een integraal beeld te hebben van de eigen financiële positie. Zo kunnen ondernemers met de MKB Diagnosticeertool bij de KvK inzichtelijk maken hoe het eigen bedrijf er (financieel) voor staat en kan de KvK advies op maat verstrekken. Tegelijkertijd hebben veel ondernemers tijdens corona bij dusdanig veel schuldeisers een schuld opgebouwd dat dit ook voor de KvK niet altijd meer goed inzichtelijk is te maken. ONL hoopt echt op een meer coördinerende rol door gemeenten. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor ondernemers en kunnen ondernemers, samen met de KvK, helpen om overzicht te krijgen in de totale uitstaande schuld bij de Belastingdienst, bank, verhuurder, familie, etc. Want juist deze informatie is op dit moment niet goed inzichtelijk voor de overheid⁴. Daarnaast is de gemeente de overheidsorganisatie die het dichtst bij de ondernemers staat en dient een gemeente bij een ondernemer actief te informeren naar de solvabiliteit van een bedrijf, het toekomstperspectief en mentale gezondheid van de ondernemer.

Verscheidende ondernemers zullen tot de conclusie komen dat stoppen of saneren de enige optie is. De overheid heeft vele verschillende manieren om ondernemers te helpen die willen stoppen of saneren. ONL vraagt wel om beter voorlichting over de gangbare instrumenten tot stoppen en saneren. ONL heeft het idee dat het nog ontbreekt aan de naamsbekendheid van deze instrumenten en dat veel ondernemers niet precies weten waar zij met hun vraag terecht

³ <https://www.kvk.nl/over-kvk/media-en-pers/nieuws-en-persberichten/kvk-verwacht-toename-faillissementen-en-stoppers/>

⁴ Beleidsnotitie als achtergrond bij internetconsultatie motie Mulder belastingschulden: beschrijving en motivatie bestaand invorderingsbeleid, pagina 2.

moeten. Zo zal de Belastingdienst zich per 1 augustus soepeler opstellen als schuldeiser bij een saneringsakkoord, maar weten veel ondernemers die niet. Daarnaast is recent de Wet Homologatie Onderhands Akkoord (WHOA) in werking getreden. Een wet die de positie van de ondernemer in het saneringstraject moet versterken. ONL begrijpt uit de ervaringen van de eerste ondernemers die dit traject zijn ingegaan dat het WHOA-traject voor een kleine ondernemer nog steeds zeer prijzig is, te ingewikkeld en dat de positie van de grote schuldeisers als banken nog te sterk. Evaluatie van de wet 1,5 jaar na inwerkingtreding is niet zinvol, maar ONL wil wel aangeven dat het twijfelt aan de doelmatigheid van de wet.

ONL wil graag van de gelegenheid gebruik maken om ook stil te staan bij de snelle ophoging van de percentages invorderingsrente. Ondernemers hebben tegen een percentage van 0,01% de belastingschuld opgebouwd en moeten straks de belastingschuld terugbetalen met de druk van een steeds hoger wordend percentage, van uiteindelijk 4% per 1 januari 2024. De druk die hiermee op ondernemers wordt gezet voelt niet eerlijk. ONL blijft pleiten voor een verruiming van de tussenpauzes tussen de ophoging van het percentage invorderingsrente.

Samenvattend pleit ONL voor maatwerk en een werkbare oplossing voor alle ondernemers. Dit kan betekenen dat ondernemers in meer dan 5 jaar de belastingschuld terugbetalen. De schulden van significant veel ondernemers zijn dusdanig hoog dat dit een dienstbare en coulante houding van de overheid rechtvaardigt. Tegelijk zullen er ondernemers tot de conclusie komen dat de schulden dusdanig hoog zijn opgelopen dat stoppen of saneren de enige optie is. Ook hier is maatwerk nodig. Ondersteuning richting het juiste instrument om te stoppen of te saneren en als gemeenten actief hierover het brede gesprek aangaan met ondernemers.

